

Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols

Arxiu municipal

FONS CONSOLAT DE MAR DE SANT FELIU DE GUÍXOLS

1443 / 1706

Inventari

Descripció integral del fons, conservat de
forma fragmentada entre l'AMSFG i l'AHG

**La documentació que integra aquest fons i que es conserva
a l'AMSFG també es troba descrita en xarxa
al recurs web Arxius en Línia**

<http://arxiusenlinia.cultura.gencat.cat/ArxiusEnLinia/selecCercaAvan.do?cerca=avan>

03. Fons de l'administració reial i senyorial

Darrera actualització: setembre 2013

DESCRIPCIÓ DEL FONDS

IDENTIFICACIÓ

Codi de referència

CAT AMSFG 03 CMR

Títol

Fons Consolat de Mar de Sant Feliu de Guíxols

Data / es

1443 / 1706

Volum i suport

El conjunt abarca 0,05 m.l. que es troben a l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols (2 unitats documentals textuais en suport paper i 1 pergamí) i 0,1 m.l. que es custodien a l'Arxiu Històric de Girona (4 unitats documentals textuais en paper).

CONTEXT

Nom del productor

Consolat de Mar de Sant Feliu de Guíxols

Història del productor

El Consolat de Mar era una institució amb jurisdicció especial per a tractar afers mercantils i marítims. Disposaven de consolat de mar la ciutat de Barcelona i diverses localitats de la corona catalanoaragonesa com Tortosa, Girona, Perpinyà o Sant Feliu de Guíxols.

L'any 1443 el rei Alfons IV el Magnànim atorgà a Sant Feliu de Guíxols el privilegi d'establir a la vila un Consolat de Mar. El consolat guixolenc era encapçalat per un cònsol i un jutge d'apel·lacions, càrrecs amb una durada anual que es renovaven per elecció entre tots els membres del consistori municipal.

La seu del Consolat de Mar s'ubicava a la mateixa casa del Consell de la vila al lloc on ara hi ha l'actual edifici de l'Ajuntament, a la plaça del Mercat. Segons Rafael Torrent, el Consolat de Mar guixolenc devia comptar amb una llotja de contractació més o menys important i unes dependències destinades a la guarda i conservació de mercaderies, de les quals no se'n coneix cap vestigi.

La institució del Consolat de Mar fou abolida l'any 1716, juntament amb la resta d'ens propis de Catalunya, pel Decret de Nova Planta promulgat per Felip V.

Història arxivística / Dades sobre l'ingrés

Es desconeix la història arxivística del fons i les raons per les quals manca la major part de la documentació. Els documents conservats fins avui dia probablement quedaren barrejats en alguna dependència municipal juntament amb el fons de l'Ajuntament i altres restes esparses dels fons de la cúria reial i de la notaria de Sant Feliu. Les causes d'aquesta confusa barreja de fons no se saben. Hi podria influir la coincidència en unes mateixes instal·lacions de la seu del consolat i de l'Ajuntament; o, també, el fet que tradicionalment el notari hauria exercit alhora el càrrec d'escrivent municipal i d'escrivent del consolat.

Sigui com sigui, els pocs documents conservats del fons del consolat es dispersaren posteriorment, i actualment es localitzen en dos centres d'arxiu diferents (vegeu l'apartat de *Documentació relacionada*), segons les vicissituds que es detallen a continuació.

Durant l'últim quart del segle XIX, d'acord amb la normativa vigent, la documentació de la notaria de Sant Feliu de Guíxols, que fins aleshores romania al municipi, fou recollida i dipositada juntament amb la resta de fons notariais del districte a la planta baixa del castell de la Bisbal, sota la responsabilitat directa del notari arxiver del districte bisbalenc. Entre la documentació recollida aleshores s'hi inclogueren alguns llibres del consolat, probablement en ser confosos per volums notariais. Aquests documents –tant els de la notaria com els del consolat que s'hi havien *traspaperat*– ingressaren definitivament a l'Arxiu Històric de Girona l'any 1966, amb seu actualment a la plaça de Sant Josep de la ciutat de Girona.

En canvi, romangueren a Sant Feliu alguns altres dels documents del consolat que no foren recollits juntament amb la documentació notarial guixolenc, i que acabaren barrejats amb el fons de l'ajuntament. Aquesta documentació és la que es conserva encara a l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols i, per la raó descrita, lligà la seva sort a la de la documentació municipal guixolenc. Com a resultat dels treballs de Llàmbert Font, els dos volums en suport paper foren descrits com una mateixa unitat sota la denominació de *Llibre del consolat de mar*, i classificats dins la secció de *Papers judicials* del quadre de documentació històrica municipal.

Abast i contingut

El fons conserva el privilegi atorgat el 1443 pel rei Alfons el Magnànim que es considera el document constitutiu del Consolat de Mar de Sant Feliu. Pel que fa a la resta de documentació, tant la que es conserva a l'AMSFG com la que hi ha a l'AHG, correspon essencialment als llibres de registre dels afers de naturalesa mercantil i marítima que havien de ser dirimits davant del cònsol i que són de contingut divers: atestats judicials, disputes entre mercaders, incidències ocorregudes durant la navegació... Es tracta de documentació que permet conèixer dades diverses sobre la navegació i el comerç guixolenc de l'època: el tipus i nom d'embarcacions, la tripulació, les rutes comercials i les mercaderies transportades, o els punts de parada i destinació al llarg de la costa mediterrània. Malauradament el fons presenta nombrosos buits documentals i no es conserva la sèrie completa de llibres de registre, la qual cosa impedeix fer estudis de llarg abast cronològic.

Sistema d'organització

Descripció del fons a nivell d'unitat documental. Atès el poc volum conservat no s'ha cregut necessari elaborar un quadre de classificació i els documents es presenten a l'inventari ordenats cronològicament. Així mateix, a l'inventari s'ha fet constar tota la documentació del fons que es conserva a l'actualitat, tot indicant si es custodia a l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols o a l'Arxiu Històric de Girona.

Informació sobre avaluació, tria i eliminació

No es té constància de la realització d'intervencions d'avaluació, tria i eliminació sobre la documentació del fons.

Incrementos

No es té coneixement ni hi ha previsió de nous increments.

CONDICIONS D'ACCÉS I D'ÚS

Condicions d'accés

El fons és de lliure accés. En el cas dels documents de l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols, la consulta es realitzarà d'acord amb el que estableix la legislació general sobre accés a la documentació i el Reglament de l'Arxiu Municipal. La consulta dels documents de l'Arxiu Històric

de Girona cal fer-la al mateix centre gironí, segons la normativa i condicions estipulades pel seu personal.

Condicions de reproducció

La reproducció de la documentació es regirà pel que estableix el Reglament de l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols en el cas dels documents que es custodien en aquest arxiu. Per a les condicions de reproducció de la documentació del consolat que hi ha a l'Arxiu Històric de Girona, cal adreçar-se a aquest centre i seguir les seves pautes.

Llengües i escriptures dels documents

Català i llatí.

Característiques físiques i requeriments tècnics

No existeixen, més enllà de coneixements bàsics de paleografia i llatí.

Instrumentes de descripció

Es disposa d'un inventari del fons amb la descripció sumària de les unitats documentals.

DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Existència i localització dels originals

Dipositats a l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols i a l'Arxiu Històric de Girona, segons s'indica a l'inventari de forma individualitzada.

Documentació relacionada

L'Arxiu Històric de Girona (AHG) custodia quatre volums del Consolat de Mar de Sant Feliu, que es troben inventariats dins el fons documental de la notaria de Sant Feliu de Guíxols i que ingressaren barrejats amb la documentació notarial per les raons descrites a l'apartat *Història arxivística / Dades sobre l'ingrés*.

Per altra banda, és possible localitzar documentació de naturalesa similar a la del consolat en altres fons custodiats igualment a l'Arxiu Històric de Girona, com el fons notarial de Sant Feliu de Guíxols o el de l'escribania de la província marítima de Palamós (aquest darrer a partir de mitjan segle XVIII).

Existència i localització de reproduccions

Es disposa de reproducció de tots els documents del fons, tant dels que es conserven a l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols com dels que es troben a l'Arxiu Històric de Girona, dins el fons de la notaria guixolenc.

La digitalització dels documents de l'AMSFG es realitzà gràcies a un conveni de col·laboració científica signat el 12 de juliol de 2013 entre l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols i l'Institut de Recerca Històrica de la Universitat de Girona amb motiu d'un projecte de recerca històrica dirigit des de l'esmentat Institut pel Dr. Pere Ortí. El cost de digitalització fou assumit per l'Institut de Recerca Històrica, que també disposa de còpia dels documents digitalitzats (CMR 1, CMR 2 i PGM 185) .

Pel que fa als documents del consolat que hi ha a l'AHG (Sfe 55, 923, 1079, 1152), la seva digitalització fou realitzada pel personal tècnic de l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols gràcies a la col·laboració prestada pel mateix AHG. Aquest centre disposa també d'una còpia digitalitzada d'aquests documents, a banda de custodiar-ne els originals.

Bibliografia

- TORRENT ORRI, Rafael. *Les llotges de Girona, Sant Feliu i Castelló i la projecció del Consolat de Mar fins els nostres temps*. Girona: Cambra Oficial de Comerç i Indústria de Girona, 1974.
- *El port de Sant Feliu de Guíxols. Recorregut històric amb motiu del seu centenari*. Sant Feliu de Guíxols: Ajuntament – Arxiu Municipal / Diputació de Girona, 2004, especialment la transcripció d'alguns documents a les p. 68-71.

CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Autoria i data

Descripció a nivell fons i de les unitats que es custodien a l'AMSFG elaborades per Marc Auladell Agulló el setembre de 2013.

Fonts

Descripció elaborada a partir de les referències citades a l'apartat *Bibliografia*, així com del contingut dels documents que componen el mateix fons. La descripció dels documents del consolat que hi ha a l'AHG s'ha obtingut dels inventaris elaborats pel personal d'aquest mateix arxiu.

Regles o convencions

Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Subdirecció General d'Arxius i Associació d'Arxivers de Catalunya, 2007.

INVENTARI

Assenyalem tots els documents que componen el fons, tenint en compte que alguns es conserven a l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols (AMSFG) i els altres a l'Arxiu Històric de Girona (AHG), dins el fons notarial de Sant Feliu de Guíxols.

Es disposa de còpia digitalitzada de tots aquests documents, amb independència del centre d'arxiu on es troben. Per a les condicions de reproducció de la documentació del consolat que hi ha a l'Arxiu Històric de Girona, cal adreçar-se a aquest centre i seguir les seves pautes.

PRIVILEGI DEL REI ALFONS PEL QUAL CONCEDEIX A LA UNIVERSITAT DE SANT FELIU DE GUÍXOLS EL DRET A ESCOLLIR CÒNSOLS DE MAR I DISPOSAR D'UN CONSOLAT DE MAR PROPI PER TRACTAR AFERS MERCANTILS I MARÍTIMS	1443. 2. 11	AMSFG - PGM0185
<i>DISPOSA D'UN SEGELL DE LACRE VERMELL ACTUALMENT ESBORRAT LLIGAT AMB UNA CINTA AMB ELS COLORS DE LA BANDERA CATALANA</i>		
PRIMER REGISTRE DEL CONSOLAT DE LA MAR DE LA VILA DE SANT FELIU DE GUÍXOLS	1443.9.24 – 1448.9.27	AHG - SFe 55
LLIBRE DEL CONSOLAT DE LA MAR DE LA VILA DE SANT FELIU	1505 – 1513	AHG - SFe 923
ESTAT DE CONSERVACIÓ DOLENT		
REGISTRE D'ASSEGURANCES MARÍTIMES (CONSOLAT DE MAR)	1590.9.15 – 1612.11.20	AHG - Sfe 1079
ESTAT DE CONSERVACIÓ DOLENT		
PROCÉS JUDICIAL DIRIMIT DAVANT EL CÒNSOL DE MAR DE SANT FELIU A INSTÀNCIA DE MIQUEL SERAFÍ, MERCADER	1603	AHG - Sfe 1152
LLIBRE DEL CONSOLAT DE MAR	1620. 1. 24 – 1627. 7. 9	AMSFG - CMR0001
LLIBRE ENQUADERNAT EN PERGAMÍ DOCUMENTAL, CA. 75 FOLIS + 8 DOCUMENTS SOLTS		
DECLARACIÓ DAVANT DEL CONSOLAT DE MAR D'ESTEFANO SIERA, PATRÓ GENOVÈS DE LA SAGETIA SANT ANTONI DE PÀDUA, DE PÈRDUA DE LA CÀRREGA DE TABAC, CACAU, SUCRE I ALTRES PRODUCTES PER NAUFRAGI A LA PLATJA DE SANT POL	1706 – 1706	AMSFG - CMR0002
QUADERN MIDA FOLI, 8 FULLS		